

„Seča“ izhaja vsak po tek in vol
po pošti prejemata ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri ožanih in tako tudi pri „po
sme“ se plačuje za navadno tristo
na vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Povsemne številke se dobivajo
8 kr. v tobakarnicah na Glavnem trgu
in v Nanski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredniti
narodnina na upravištvu „Seča“: Mi-
lanjskega tiskarja v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na
se blagovoljno frankujejo. — Delavcem
in drugim nepravnim se naročajo
vredniti, ako se ne plačuje pri oddaji.

Vzdignimo svoje gospodarske zaklade!

VI.

Ko smo pero nastavili, da pišemo sedanj
članek, nismo mislili, da postanemo obširni.
Stvar sama, katero smo obravnavali, pa ni š
vsa in ne, kakor bi želeli, temeljito premikana.
Zadovoljiti smo se morali le nekatere točke ome-
niti in prepustiti podrobno izvrševanje za to
poklicanim, in da ti resno vzamejo stvar v ro-
ke, močno želimo. Vendar skupne gospodarske
zadeve obeh narodnosti v deželi še niso bile
omenjene in te, — le malo jih je! — pridejo
zdaj na vrsto.

Najprej se nam potrebno zdi povedati, da
skupne koristi goriških deželanov obeh narod-
nosti ne leže le v tem, koliko se da pridobi-
ti, ampak tudi v tem, koliko se mora stal-
no potrositi. Tu menimo davke, ki obte-
žujejo naša zemljišča. O davkih, ki nepri-
mernost obtežujejo slovenske gojzde, smo že
izrekli svojo misel (št. II. tega članka); o davkih,
ki obtežujejo italijanske vinograde, enako-
merno velja naša sodba, in ta se glasi, da oni
davki so bili previsoko nastavljeni. Obe naši
narodnosti morete toraj, (morebiti vsled nev-
šečne neprevidnosti pri cenitvah, ali pa tudi
pri vrstjenji zemljišč v davčne razrede, ktera
neprevidnost naj se nikoli več ne ponavlja!)
javdati, da naša dežela je z davki preobložena
in da se ni dosegel namen, ki ga je namera-
vala doseči postava, vsled katere so se imela
ena komerno obložiti vsa zemljišča v Av-
striji. Tu je toraj obeh narodnosti enaka in
teška rana, ki se bo morala, kadar pride čas,
celiti in zaceliti.

Da je naša dežela po svoji večini vin-
ska dežela, to vé vsakdo: a naša vina v

kupčiji, žal, ne dosežejo one cene, ki bi jo pri-
muem kletarstvu lahko dosegla, in množina
vina, bi se posebno po nižinah, (kjer se pra-
vilno ne pazi tudi na količino pridelkov ne,
kar trtne štrane po laških vinogradih glasno
pričajo,) s priméroma malim trudom in z malo
škodo v žitnih njivah morebiti podvojila, in s
tem bi se dohodki naše dežele, posebno v ni-
žinah, — dela je povsod tréba! — znatno
pomnožili. A mi nočemo vsiljevati nobenih na-
svetov, opozoriti pa na sedaj omenjene reči se nam
je zdelo potrebno, ker še se pri naših trtorej-
cih vkljub precej drage deželne kmetijske šole
obeh oddelkov in vkljub izpodbude, ki jo da-
jajo nekateri veleposesniki, posebno v nižinah,
premalo skrbi v tej zadevi, ki edina more naša
deželane, posebno po nižinah, rešiti čez morje
došlega zemskega hrusta, Pogina.

Drugi važen deželni pridelek nam daja
reja sviloprejk. V deželi, v kateri se na-
haja važno in razumno vodjeno poskuševa-
lišče za to rejo, bi se ta važen pridelek ne
smel za toliko zanemarjati, da bi prav ob času,
kjer je denar jako potreben, prihajali bogati
ptujci in bi tlačili cene svilodov tako, da se
včasih še stroški pridelovanja ne pokrijejo. Mi
ne vidimo pri nas v kupčiji s svilodi blago-
dejnega tekmovanja. In vendar se v Avstriji
še nahajajo dežele, ki bi same zase zamogle
vzdrževati zdatno tekmovanje s ptujimi trgovci.
Za to pa ni prav klicati zasebne osébe
v pomoč, ampak tudi tukaj se priporočajo ko-
ristne zadruge, morebiti posestnikov vseh
pridelujočih dežel skup, da bi te zadruge imele
dovolen kapital pri tekmovanju z zasebniki. Te
zadruge bi delale in vzdrževale cene svilodov
in z vmorjenjem metulja je še malo pomagano,
ker s tem svilodi še niso prodani. Mi ménimo,
da tukaj bi se dalo še mnogo, mnogo govoriti,

posebno pa svetovati, naj bi se napravilo tudi
take zadruge, ki bi skrbele, da se vsa svila,
ki se doma prideluje, tudi doma izdeluje. Vsa o-
menjena stvar pa je zadeva, v kateri se pravi
lahko previdna in skrbna domača vlada, ki naj
več zamore, v pomoč kliča.

K skupnim dobrim (Güter) zamorom
brezpogojno vsi prebivalci goriške dežele pri-
števati naše podnebje in naša krašnja
tla, ki prav izkoristene nam ne ponujajo le
lepega, složnega življenja za nas same, am-
pak nam ponujajo tudi dokaj gmotnih dobičkov,
ki nam jih oreajo le ptujci donatit, ti pa
pri nas ne smejo iskati le lepih tal in zdravega
podnebja, ktereja je v vseh obzirih poplaval
ranjki baron Czernig, ampak tem (ptujcem) mo-
ramo tudi mi od svoje strani nuditi sladek
društveni ostavek v svoji deželi; kajti ne le
prazgodovinske starine pri sv. Luciji
na Mostu, in zgodovinsko znano Jezovo
(Timavna) pri Dobrdbu, in še ne po-
nane „Jame“ na Krasu, ampak tudi in največ
oglejske starine močno vlečejo ptujce s svojih
vimi „pozzi d'oro“ v deželo, katere na severni
gorati strani se dá pogojzdi z gojzdi proti
burji, na južni močvirni strani pa nasaditi z
eucalyptus globuli proti mrzlici. Tako in le ta-
ko izgine iz naše dežele tudi strašna društvena
bolezen „pelagra“.

Surovi čin v Pragi.

Še veliko prej, kakor je začelo duhove na
Češkem vznemirjati nemškočeska sprava, izdal
so Mladotchi vojni klic: „dr. Rieger mora pa-
sti“. Zavist in pohlep po prvaštvu vodili ste Mla-
dotche, da so zabili vse zasluge dr. Riegera.

LISTEK.

Črtice o potovanji v sv. deželo.

Še danes se prečastiti pater imenuje po pra-
vici gospodar in kustos gore Siona. Sicer pa že
davno ni gospodar več, kajti Mohamedanci se štejejo
kot edini posestniki sv. dežele. Oni so se je bolj z
zvižčnošjo, ko pa s katero hrabrostjo polastili. Bog
je tako prepustil in tako povod dal pravovernim in
vnetim kristjanom, da za Jezusa trpijo in za njim
hodijo. Posebno je to nalogo prevzel red sv. Fran-
čiška, in prav sveta dežela je morala biti aredišče in za-
četišče Kristusovih zaslug za hrabro boritlje iz reda
sv. Frančiška, ki si je veliko družin odgojil in jih
izuril, da bi se za Kristusa bojevali, da bi zanj krv
prelivali in svoje življenje dali.

In prav gori imenovana gora Sion je postala
zemlja prelivanja krvi in mučenja. Ta gora, na
kateri je stala hiša, v kateri je Kristus postavil naj-
svetejši sakrament, se je napila krvi očetov frančiš-
kanov vnetih za Kristusa in koprnečih po nebu, ker
praj oni so bili prepričani, da Izveličar je na tej
gori zapustil oro in zastavo za vedno življenje in za
nebesa. Tam je on tudi vtisnil svoje svete stopinje
na Oljaki Gori, in te stopinje se še danes vidijo. Tam

imaš najzanečljivejši migljaj, da kristjan se mora naj-
prej na Sionu bojevati in potem s veseljem stopati
na Oljeko Goro, ker vedno ti je treba svetlo za Je-
zusom stopati in ga srčno posnemati. Kdo ne vé,
da je to težavno, in da se morajo vse žile napeti, da
bo mogoče sovraznika križa premagati, ter se ga
oteti? B-sede Kristusovci: „Kdor hoče moj nočene
biti, naj zadene svoj križ nase in naj hodi za mano“
še vedno veljajo. Tu ti opomin, prijatelj sopopotnik
moj, da ni zadosti le, te reči vodeti, ampak da jih
je treba tudi izpeljati, t. j. v resnici za Jezusom ho-
diti in z Jezusom biti.

Pa čemu ti pridigam? Sej taki in enaki nauki
so ti iz evangelija, ki se v domači cerkvi vaško ne-
delje in vsak praznik obilno razlaga in uči dobro
znani; skrbi me, da bi se naveličal moje pridige in
da bi jo potegnil ter iz Palestine izgnil, kakor dela
v nekaterih obširnih cerkvah neka vrsta mladine,
ki prav teško prenosa glas, ki izvira iz besed sv.
evangelija. Namesto ti dolgo in obširno govoriti in
popisovati lege Jeruzalema in ti kazati tesne ter
grobljate ulice, ki od vseh vetrov sveta sledajo na
trg pri cerkvi Božjega Groba, do Omarove Mošeje, vodijo
moram ti povedati, da najdeš blizu imenovane veli-
častne mošeje, in sicer komaj 100 metrov oddaljeno,
novo mošejo, ki se Aksan-Mošee imenuje; ta ima
šestere cerkva, ki so sezidane na velikanske obkvi
in v katerih bi sosedje šestih vasi našega okraja do-
volj prestora našli. Bas se slovesu hudo zdi, da je

tu zastoj toliko ogromnega prostora, med tem, ko je
posebno v nekaterih svečanostih in priložnostih (šer-
dih) greda za vmreti.

Od Omarjeve mošeje moram reči, da je sedaj
najkrasnejši poslopje v Jeruzalemu. Vse je pokrito
in pogrnjeno od zvonjav in od znotraj, na podstropjih
in na tleh, z naj dragocenejšim marmornim in ala-
bastrom oplešan nekdanji tempelj je postala turška
mošeja, ki se dan danes tudi pravovernim kristjanom
se vé da, za bakšij in le uradno odpira, tako da
dotični morajo Paša pismeno za dovoljenje proučiti.
On brez ovir dovoljuje, ter da je povelje dotičnim
policijskim uradom, da potrebno vrenenje in se do-
voljenje postavno izvrši, t. j., da se primerno število
vojakov na dvoru pred svetiščem v odločeni uri zbere,
in da se obiskovalci v pravem redu po mošeji sprem-
ljajo. Nek Mohamedanec je poveljen, da v svetišču
vse razlaga in, bi rekel, glavne resnice in skrivnosti
mohamedanskega korana (sv. pisma) popularno rano-
deno. Med drugim je v omenjeni mošeji kamna, na
kateri je na božje povelje imel Abraham z lastno
roko svojega sina Izaka vmeriti in darovati, ko pa
je Izak na gromadil ležal in mu je bil nož že skoraj
v vrat zaboden, a čemur je Bog le hotel pokorjano
Abrahamovo poskušati, je angel božji dejansko da-
ritar vstavil. Kamen tedaj, ki jo le za altar izbran,
se v onem svetišču z vso skrbjo hrani in spoštuje.
Na izhodni strani onega kraja, kakor poveznjena
železna vrata, neka naprava s 12 jamami, v kateri

Moža, katerega je pred nedavnim časom obožaval ves češki narod, kateri je bil vzor pravega naroda — in domoljuba vsem Slovanom, začeli so grditi častihlepneži. Ne bomo ponavljali, kar smo v našem listu že večkrat povdarjali, kako nevhvaležni se kažejo Mladočehi dr. Riegru, a da njih hujskanje obrodi taki sad, ne bili bi nikdar verjeli.

Objavili smo svoječasno, da je Mladočeh dr. Vasaty v deželni zbor dr. Riegru zaklical: „Ničvreden izdajalec“. Izrek obsodil je cel izobraženi svet in menili smo, da se ga sramujejo na veke vekov vsi Mladočehi, — a motili smo se. Sumničenje, obrekovanje, grdenje naučilo se je dan za dnevom in dočakali smo dan, ki sramoti na vse čase provzročevalce nečujnega izgreда.

Možu, kojemu se ima češki narod v prvi vrsti zahvaliti, da se je v Pragi spet popolnilo češko vseučilišče, se dne 17. t. m. češki vseučiliščnjaki okna s smeženimi kepami potrupili! Temu možu so klicali: „Pereat!“ (naj pogine) in proč z „izdajalcem“!

Pero nam zastaja, ko to pišemo in strah nas je, ko premišljujemo, kam da pripelje neprestano hujskanje vročerkvno mladino! Vendar moramo prigodjaj še le povedati. Omenjenega dne proti 7. uri zvečer pridrvi se okoli 200 vseučiliščnjakov in rokodelskih učencev pred stanovanje dr. Riegr-a v Palacky-jevi ulici. Strašanski hrup nastane, iz katerega so bile edino vmevne navedene psovke. Začeli so dr. Riegr-a hišo z smeženimi kepami bombardirati. Došla je policija in odpeljala enega jurista in enega rokodelskega učenca v zapor. Nagnečeno ljudstvo morali so opetovano še silo razpediti.

Ko so vseučiliščnjaki in rokodelski učenci v Palacky-jevi ulici pokazali, da so vredni učenci Mladočehov, drvili so v drugo ulico, da skažejo dr. Vasaty-u svoje spoštovanje, — pa ga niso vdobili doma. — Žal, da mladočehskih učencev tudi drugod ne manjka!

V.

Dopisi.

Iz Tolmiskega okraja dne 15. januarja. (Žal, da smo list še le 17. t. m. prejeli. Ured.) „Tempora mutantur, et nos mutamur in illis“ rekel je gotovo vsak „star“ vikar na Tolmiskem, kadar je prebral uzrok, s katerim mu je leta 1890 ovrгло vis. c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje rekurz zaradi kongruve in pa kurendo z leta 1785., ko so se duhovniške razmere na Tolmiskem urejevale. Leta 1890 so „starim“ vikarjem napisali: „Bezüglich der Vikare in Grahovo, Novake, Log,

veško je železni klinec tesno vtaknjen. Po veri mohamedanskega korana bode konec sveta in sodnji dan tisti hip, kadar iz one luknje izpade sadnji železni klinec. Še 10 jih je, ki imajo ispasti, potem da bode sodnji dan.

Na drugi, zapadni strani, je neka podskalnata votlina; če to potrkaj, ališiš nek odmev. V tem so, kakor pravijo, nabijajo duše, ki čakajo sodnega dneva: te željno čakajo in gledajo, da zadnji klinec izpade.

Vidiš prijatelj, kako zvesto brani, spoštuje in moli mohamedanski fanatizem skrivnosti, ki so mu vcepljene po koranu, in pomote, ki mu veljajo kot ustno sporočilo.

Drugačna je pobožnost, ki je čista, sveta in goreča ljubezen do Ježusa Kristusa napolnila in gnala sv. Frančiška: to ljubezen je on tudi svojim učencem vcepil. Le taki ljubenci je bilo mogoče se poganjati, da so se tako sveta mesta saj toliko ohranila in kot spomin na presveto krščansko skrivnost ostale. Tu imaš očitne spomine na prelito krv nebrojnih mučencev in na še vedno bojevanje, ki imajo prestati za sveto reč neumorni „varuhi“ proti predrznim napadom raskolnikov.

(Dalje prih.)

Čez Sočo, Serpenica, Ternovo und Otalež (wurde den Ministerial-Recursen keine Folge gegeben), weil diese Vikariate in das System der staatlich anerkannten Seelsorgestellen durch das Hofdekret vom 9. November 1784 Z. 2507 als Hilfspriesterstellen mit mandirter Jurisdiction aufgenommen wurden: leta 1785 se pa tako učili: „Curranda. Ad Adm. R. dos D. nos Parochos et Capellanos locales huius Decanalii districtus Tolmini et Ampletii, quibus iniungitur, ut praesentibus formiter subscribant et ultimus eorum mox eas ad officium Decanale remittant.

Quantum ad sextum § supremae Resolutionis de dato 9. novembris 1784. attinet optime quidem factum est, quod Capellani Localibus iura Parochialia concessa. et illi facultate Baptizandi, sepeliendi, copulandi muniti ac proin spirituali Iurisdictione Parochis omnino aequales effecti, et sicut hi proximo Decano varali subordinanti sint, propterea tamen Parochis de redditibus nihil decedat, sed stolla Parochi, qui ea autem gavisus est, ab antiquo, aut recens nominato Capellano locali non minus, quam a Curato ad recens erectam Parochiam promoti pendenda est, cum eiusmodi Capellani locales aliquin suam fixam congruam aut iam habeant, aut iuxta superius memoratam Resolutionem obtenturi sint, quod ex §. §. 7. mo et 8. vo clare intelligitur.

Quae Declaratio ab Excelso Gubernio ad Consultationem Incliti officii Circularis Goritiensis facta ipsis supra memoratis Adm. R. dis D. nis Parochis, et Capellanis localibus intinanda hac cum additione communicantur, quod quicunq seu Parochus, seu Capellanus localis alicui inordinationi ansam praeberint, gravissimas poenas daturus, et ipse sibi aliunde viam ad ulteriorem promotionem clausurus sit.

Ex officio Decanali Tulmini die 23. Aprilis 1785.

Ioannes Bonnes mppriā Decanus.

Huius Declarationis fiat debita ad populum promulgatio, et sic populus, per priores indiscretas quorundam Capellanorum promulgationes excitatur, quae imposterum absint, componatur, ac ad tribuendum cuique suum inducatur.

N., die 5. Maii 1785. peregit

Laurentius Roiz Curatus localis mppriā.

Res, tempora mutantur et nos mutamur in illis; ali pa Ivan. XVIII 38 — ? ... Bog ve, zakaj ne prižgejo malo luči v tej temi? Slepo miš loviti otroke veseli, pa lahko se nos pobije. Jez sem že dobil jedno pri zadnjem rekurzu „za se in svoje naslednike“. Vredna je 30 fl. 9 kr. vsako leto. Pa do konca bi radi rekurirali. Nu! sv. Peter tudi ni odjenjal „ut videret finem“; potlej se je pa — jokal.

Dobil sem bil te dni več prašanj, hočemo li še rekurirati. Ker bo najberže konec ta, da bodo ostali nekateri vikarijati to, kar so (sint ut sunt aut penitus non sint) in bodo naredili tudi nekaj novih fara, (česar pa mi najberže ne doživimo), napisal sem to le za kratek čas tistim gospodom, ki morebiti te kurende več ne najdejo v arhivu.

Opomba uredništva. Dozdaj došlih uprašanj o tej zadevi nismo objavljali, še manj pa javno nanje odgovarjali, zvesti si, da je našo opazko o tej zadevi (odgovor uredništva k dopisu iz goriške okolice z dne 10. decembra 1890) v št. 50 „Soče“ vsakdo lahko razumel. Iz navedenega citata sv. pisma povzamemo pa, da so tudi Vas že motili isti krogi, ki so v dopisu iz Tolmiskega z dne 13. januarja 1891 v št. 3 „Nove Soče“ izlivali svoj žolč proti „frakciji“ dr. Tonkli-ja. — Pisali smo: „ali bo pa g. vitez dr. Tonkli blagovoljno prevzel sestavljen ugovorov, ne moremo povedati, ker zdaj biva na Dunaji“. — G. dopisnik (katoliški vikarij) zasaknil je te naše besede, ali da naravnost pove-mo: izvil je iz teh besedi laž, da je „Stara“ pisala, da dr. Tonkli „radi nevhvaležnosti“ ne bo več sestavljal ugovorov in ne več pomagal (!) vikarjem do samostojnosti“. — Pisali smo: „ugovor lahko spišete sami, vendar ga mora podpisati kak odvetnik“. V dopisu „N. S.“ se pa nam očita, da še toliko ne umemo, da treba, da pred upravnem sodiščem ugovor podpisani odvetnik tudi zastopa. — Pisali smo: „govorili smo tudi z gospodom, ki je že pred leti v tej zadevi pozamesnim in pozneje tudi v „Soči“ svetoval. Obljubil je, da bo iskal potrebnih podatkov in potrebne priloge zbiral“. G. dopisnik v „N. S.“ pa menda teh besedi ni bral, ker piše: Ko je pa g. Gradenski objavil, da vikarij Tonklijev „frakcije“ ne potrebujemo, ustrašil se je „pobožni“ dr. Jožef. ...

Vam pa, ki iščete resnice, povemo, da preč. kn. Ordinariat vroči vsakemu g. vikarju avtentično razlaganje v vrnenjenu dekretu modro ali rudeče podčrtanih besedi dekreta, katero je v popolnem soglasju s tu ponatisnjeno kurendo: Dilecto Nobis in Christo Admodum Rev. do D. no Parochi et Decano N. Salutem in Domino. Exequendo mandatum incliti Capitanatus Circularis de dato 19. na et

praesentato 23. tia currentis, quo executio Caes. Regiae ordinationis de 9. na 9bris 1784 urgetur, omnibus Capellanis localibus in Comitatu Goritiae et Gradiscae existentibus iura parochialia et in specie jus baptizandi copulandi, et sepeliendi ten. praes. concedimus, et concessum esse palam declaramus, ita ut considerata iurisdictione parochis aequales esse, et sicut isti, ita et illi proximo Decano rurali subesse debeant. Ut autem omnibus Capellanis localibus constet, praefata iura sibi competere, volumus praesentes per te iisdem omnibus, et singulis in tuo districtu Decanali existentibus pro debita scientia, et directione mox communicari.

In quorum fid. Dat. Goritiae in Offo Archiepdi die 24. ta Febr. 1785.

Konečno moramo pripomiti, da Bonnes-ovih kurend veljava ni merodajna, ker so te kurende le lokalne.

Iz Cerkljanskega, 16. januarja. Kakor se sliši, je leto povsod veliko snega in hud mraz. Tudi pri nas ni bilo še dolgo tako hude zime, če ravno smo v precej visokih gorah. Vbogi popotniki, ki morajo v sedanjem časi biti na poti, zgodi se jim lahko, da gredo veseli od doma, a vrnejo se ne več, kakor se je zgodilo pretečeni teden A. Kacina, doma iz Spodnje Idrije. Njegova hiša je na samotnih „masorah“, ženo izgubil je pred 1 letom in ni bilo druge duše pri hiši, kot 10 letni pastir, ki mu je bil tudi hlapec. Pretečeni teden torej šel je po opravkih v Cerklno in pustil pastirja samega doma. Hitro ponjegovem odhodu začne sneg iti in kmalu ga je toliko napadlo, da mladi pastir ni mogel niti živati poklasi 3 dni. Kuril je neprenehoma v peč in čakal, kdaj se bo gospodar povrnil. Ko pride skoraj teden in gospodarja le še ni, hoče pastir k pol ure oddaljenemu sosedu, da bi videl, če je tam gospodar. Komaj pa pride 10 minut, dobi gospodarja zmraznjega v snegu ležati. Povračal se je nesrečnež domov ali blizu doma je opešal in zmrazil. Ker je bil kraj ne-rede na goriških tleh, pokopali so nesrečneža v Jageričeh. — Bog nas varuj take smrti!

Iz Tolmina dne 19. jan. V tem hudim mrazu, ko si nikdo ne upa brez opravlja od gorke peči, prestrašil nas je danas plat zvona in precej za tem krik: gori! gori! — Kako da tak glas pretrese človeka, ni treba da omenjam. Pozabljen je mraz, pozabljena topla peč. Vse drvi na ulice pozvedeti: kje in kako? in ali ni morda lastni dom v nevarnosti?

Zdaj ob 7. uri zvečer, ko je ponehal hrup, vmiril sem se toliko, da napišem „Soči“ o tem pogo-rišču, kar sem dozdaj pozvedel.

Nekdo je cepil drva. Ker jih ni mogel razkro-jiti, skušal jih je razgnati z smodnikom. Po nesreči prileti iakra v slamnato streho in v trenutku je bila v plamenu. Ogenj je vnel še dve drugi strehi in v največji nevarnosti bil je celi naš snažni trg. Gasili so pridno Tolminci; došla jim je pomoč tudi iz so-sednjih vasi. Prišli so na pomoč tudi Volčani. Mo-starji (od sv. Lucije), Kobaričci a Kanaleci z gasilni-cami. — Tolminci sami, žal! nimamo še nobene pri-prave za gašenje ognja.

Po dolgem nevmornem delovanju združenih moči posrečilo se je z Božjo pomočjo vkrotiti divjo moč ljutega elementa. Še mi pretresa kosti misel, da je le malo manjkalo, da ni nočoj celi naš trg pogo-rišče, da ni vse naše imetje kup pepela in vsi Tol-minci bili bi lahko brez strehe in doma. Hvala Bo-gu! za zdaj je odvrnjena narhujska beda od nas, ker vpeljene so samo tri hiše.

V imenu vseh stržanov zahvaljujem se vsem nam na pomoč došlim gasilcem, posebno pa vrlim Kobaričcem in Kanalcem, ki so nam na brzopjavno sporočilo še pravočasno na pomoč prihiteli. Bog plačaj!

S. Tolmiskega, 21. januarja. Ni dovolj, da imamo zimo, kakoršne ni bilo že davno, žugala nam je še nalezljiva bolezen, — k o z e. Prinesla sta jih dva fanti v Podmelsko faro iz Bosne. Namesto, da bi bila prebolela v bolnišnici, nastopila sta kozova dolgo pot v Rakovce. Ker sta potovaje tu pa tam prenočevala, kako lahko bi bila zatrosila hudo bolezen na raznih krajih! Nevarnosti do zdaj ni. Okužila sta sicer doma-če; ker ste pa hiši na samem in so ljudje po pred-laneki epidemiji previdnejši, upamo, da se bolezen ne bo širila, ktere nas Bog varuj.

V Tolminu je 19. t. m., v ponedeljek, gorelo. Pravijo, da niso imeli s čem gasiti in da se imajo v prvi vrsti zahvaliti Volčanom, da se je ogenj omejil. Prišli so jim namreč kot sosede prvi na pomoč z gasilom. Lepo je to. Tolmin, glavni trg gorske strani goriške, nima nobeno priprave za gašenje ognja!

V nedeljo je bil v naših gorah dr. Lisjak. Kli-cali so ga k bolnikom, čeravno imamo zdravnika in sicer dobrega v bližnjem Tolminu. Kakó je to, ne vem.

Sploh smo zdaj v zdravniškem oziru na slabem. Izkusnega Wagentrutza v Čerinem kraju zemlja, Ro- baridei nimajo zdravnika že več let, Bolčani so zdaj tudi brez njega, o. k. okrajni zdravnik pa na more biti povsod.

Iz Tolminskega 19. jan. Gospod urednik! Va- ši „prijatelji“ od „Nove“ so že večkrat pokazali svojo globoko žalost in s tem seveda tudi svojo „krščansko ljubezen“, ki so jo v zakup vzeli, ker Vaš list se izhaja. Pričakovali so za gotovo, da z novim letom „Soča“ za vselej zmurne. Pa glej! ravno nasprotno se je zgodilo. Z novim letom je „Soča“ živahnejša postala, ker od vseh strani se do- pisniki oglašajo. Tudi jaz, ki sem doslej spal, sem se vzoudil ter sklenil za „Sočo“ nekoliko vrstic na- pisati, da ne bo svet mislil, da smo na Tolminskem vsi „mladi“ postali.

Letos bomo imeli nove volitve za državni zbor, katere je gizdasta „Nova“ uže davno napo- vedala in za katere ona svoje verne najbolj pri- pravljaja s tem, da pri vsaki priliki in nepriliki sku- ša vse zasluge sedanjega našega g. poslanca nta- jiti. Pri tej negaciji pa popolnoma pozabi, kako je pred ne tako dolgim časom, — seveda takrat še ni bila „nova“, — ravno tega poslanca, ki ga zdaj ta- ko predržno in nesramo v nič stavi, pri vsakem njegovem koraku, ki ga je javno storil, zasledovala in njegove zasluge vedno povdarjala. Le berite „So- čo“ iz časov pred nesrečnim razkolom. To je čudna, da, smešna logika! Nov dokaz, da strast človeka oslepi!

Toda ne mislite, da tukaj na Tolminskem smo vsi tako na glavo padli, da ne bomo vedeli zaslug našega vriega poslanca ceniti. Grda nehvaležnost bi bila, ako bi, posebno Tolminci, pozabili, kaj je g. dr. vitez Tonkli za njih okraj storil, osobito glede cest.

Opazka uredništva. Sprejeli smo Vaš dopis, akoravno ste se lahko prepričali, da o g. vit. dr. Tonkli-ju le omeniti, že da „N. S.“ povod strast- nim napadom.

V Gorici, dne 17. januarja. — Če bi Vam ho- tel vse povedati, kar meni in marškomu v Gorici srce teži, bi začel danes in ne vem, kdaj bi končal. Res je sicer, da o goriških dnevnih dogodkih ni mno- go pisati, kar bi Vaše bralce zanimalo; pa vendar, — menim vsaj jaz, — se že nahaja še katera zadeva, ki je vredna, da se v javnem glasilu omeni. Tu je napr. ljudsko štetje. No, Vi ste že enkrat po- vdarjali, da morajo Slovenci tirjati, da se v estno kot taki vpišejo pri ljudskem štetju. Ne imenujem o- seb, a po potrebi bi jih lahko imenoval, ki so mi tr- dili, da se se skoraj dejansko pripravili s komi- sijo, ki jim je prišla v hišo, da zapiše zahtevane po- datke. In te komisije zapisujejo v zapisnike po- svoje, kar hočejo! Koliko se more po tem takem zannati na statistične podatke, ki se pozneje na pod- lugi takih zapisnikov izdajo? Prav nič, in jaz moram le svoje rojake na znano potrpežljivost opominjati, komur pa velja moje svarilo ključem: Quousque tandem!

V Mernem, 21. januarja. — Nič dobrega ti nimam poročati, draga „Soča.“ Zdaj v zimskem času vse kuri peči in ljudje so celo tako neprevidni, do svoje prostora s prižganim ogljem ogrevajo in tako sebe in posebno otroke v smrtno nevarnost spravljajo. Pa tudi tako imenovani „frankolini“ niso vaelej varni, ker le prerado se zgodi, da ljudje zaprejo ključ cevi, ki vodi v dimnik, preden drva popolnoma zgorijo ali pa vsaj preden se oglje „acera.“ Soparica, ki nastane, je strupena in morilna in gorje mu, ki v taki sopar- ici spi, ali pa otrokom, katere stariši v takih pro- storih puščejo.

Tako se je zgodilo pri nas včeraj jutro, ko sta pri nas spoštovana zakonska pustila svoje tri otroke, katerih najmlajši steje še le tri leta v sobi, zakurje- ni s ogljem. Okoli devote ure se vrnela pogle- dat svoje otroke in strašno! najdejo vse na tleh že zevajoče. Morate vedeti, kak krik je nastal pri Stanti! Stariši, tudi vi bodite previdni pri kurjavi!

Iz Ljubljane, 18. januarja. — Ni mi žal, da sem v svojem zadnjem dopisu rekel, da moram še tukajšne razmere natančneje spoznati, ker prav res, tukaj smo v vednem nasprotju drug z drugim in trško je plavati nad vodami in opazovati vse, kar se v obeh taberih, (to moram žalibog tako imenovati) godi. Pri nas sicer ni razdvoja med duhovniki samimi, ka- kor pri Vas na Goriškem, a narod sam je razdvojen. Jaz npr. še ne morem natanjko povedati, kaj prav za prav nameravajo „Mladoslavenci“ in njim na čelu „Slovenski Narod“ se svojo absolutno narod- nostjo, ali vendar se mi zdi, da izdajni isrek je slabo zadet, ker na njem se morajo razbiti vse nade, ki so nekteri še imeli do glasila „Mladoslove- ncev.“ Ne mislite pa, da jaz izrekam tako tje v en

dan to trdit, ker ne samo Vam, ampak tudi meni je znano, da vsek katoliški duhovnik ima jasen pojem v absolutnosti, in ta pojem namore tudi izključevati Slovenstvo. Ali ni res tako?

Ker sem že prišel govoriti na to, Vas vprašam, povejte nam Kranjcem, kako imamo razlagati razpor na Goriškem med samim duhovstvom? Ali je to prav, da se mnogi izpodtikajo na tem razpору? Jaz sicer poznam nekoliko Vaše razmere, pa ne vidim, da je to prav. Premislite le, kak gaudium morajo Vaši nasprotniki imeti, ko vidijo, da se med narodom ce- pijo in morebiti še uničujejo narodeve najboljše moči. In mislite, da narod tega ne čuti — Vama obema na škodo!

Iz Soške doline, dne 20. januarja 1891. Z veseljem smo pač pozdravili novo deželno postav- lo glede vžitnega davka na žganju in pivu. Lepa je res svota, če se ne motim 18000 gl., kateri se bodo uplačali v deželno blagajnico. To bi bilo pač resnično vse hvalevredno, ko bi se ta znesek branil iz de- žele, ali pa da bi se toliko denarja privabilo v našo deželo. Bog vé od kje. Al kakor reče naš priprosti kmet, to je ravno toliko, kakor da bi motovilo obra- čal, ali pa iz vreče v vrečo žito presipal. Ko je slav- ni deželni zbor sklepal to postavlo, treba je bilo gle- dati na vse strani, a ne samo, koliko denarja bo to pripeljalo v deželno blagajnico.

Treba je bilo najprvo gledati na to, da bi ta postavla ne služila le žganja prodajalcem za vodo na njih mlini. Dokler pa je tako, postavle ne pomagajo nič.

Jest ne pijem žganja, tudi ga ne prodajam, al zato pa imam nos, da rad povoham v marsiktero luk- njo. Žganje iz alkohola, ki se je poprej točilo po 48 kr. liter na drobno, poskočilo je po nekterih krajih na 80 kr., pri bolj vestrnih pa na 72 kr. med tem, ko je davka le po 10 kr. na liter. In na vrh tega še, ko vidiš naše krščene Jude, ti se ti drže nasproti zaslepljenim trpinom prav tako, kakor da to le iz resnične človekoljubnosti storè. Enako bo menda tu- di s pivom. Na pivo ti je $\frac{1}{2}$ kr. davka na liter, tu so že hitro sliši, da bodo pivo poskočili po 4 kr. na liter. No to pa res ni zastoj, da vti prodajalci takih pljač že povsod nadkriljujejo.

Ker že toliko pisarenja soper žganjepitje od vseh strani, toliko opominjevanj dušnih pastirjev toliko očitnih nareč, ki so se zgodile po nasled- ku teh nesrečnih pljač, ne pomaga odpreti oči tem, ki zamorejo temu v okom priti, zatoraj bi bilo tudi meni kaj več o tem pisati le bob v steno. Hočem pa od druge strani malo pokazati, kako je iz novo deželno postavlo glede tega davka. Pred leti, ko se je bil naložil nek davek na žganje, ter se hotelo neko- liko skriti prodajalnice tega tripa, se s tem ni prav nič dosoglo.

V krajih, ki so meni znani, so se žganjarije pom- nožile in za odškodnino tega davka se je prililo v alkohol za dobro polovico tega zneska več vode, drugo je ostalo pri starem.

Kam se je naložil ta kapital, ki se je po tem davku izplačal, tudi še prav nič ne vem. To bo go- tove nar boljše vedel ta, ki ima s tem denarom raz- polagati.

Za to pa sem se namenil koj od začetka tega leta opomniti te gospode, naj si zabeležijo, kam bo prišel denar, ki se bo od tega prejel, kajti to je cena krvi. Zakaj? naj malo pojasnim.

Revni ljudje in težaki, ki so se privadili piti žganje, ne morejo brez njega biti. Kmet bo moral dati ljudem, ktere bo v delu hotel imeti, žganje, če tudi kruha ne bo. Kar pa jest v naši veliki fari kmetov poznam, je le malo tistih, ki bi zamogli imeti žganje doma na debelo, treba tedaj skoraj vsem hoditi k oderuhom po žganje po litrih al celo pol litrih. Da bo kmet moral izhajati, treba bo dajati slabšo hrano, in delalec bo tudi molčal, samo da ima žgan- je. Žganje ga res takrat, ko ga popije, enmalo oserdi pri delu; kakšen pa je potem? Če tedaj delalec za 5 kr. na dan žganja več popije, kakor druge leta, in za 5 kr. je pri delu slabši, kam pridejo ubogi kme- tje? Delalec zopet že teden težko zaalužene kraj- carje nese v žganjarijo, in kaj se kupi za nje, še celo pijanost ne vé.

In kaj se doseže s tem? Kmet mora prodati vse, kar koli bi moglo krepke mu obdržati delalne ljudi, zabelo, maslo, meso, in karkoli mora doseči, da more uztrajati pri takej sili. Uradnik more to drago ku- piti a toži, da ne more izhajati. Ljudstvo vedno slabše, polne občine onemoglih, ki se morajo oskrbovati, ve- like naklade za bolnišne stroške, prošnje za pod- pore na vse strani.

Če se tedaj nasadnje računni, ostane povsod sam deficit.

Ko bi se pa kje en tak prijatelj dobil, da bi žganje iz alkohola popolnoma ustavil, ta bi se smel za Kristusom imenovati prvi odrešenik človeštva. Ako bi se namesto žganja naložil davek, pa velik davek na take stvari, ki se ne dajo rabiti čez mero, pa da jih vsek mora imeti, potem bi vidili gospodje, ali se da na drug način kak tisočak priklicati v deželno bla- gajnico, ki pa ne bo potem na ravno tak način so-

pet iz nje sfrčal. Ko bi se žganje iz alkohola popo- loma prepovedalo, ni se bati, da bo zaradi tega kdo poginil, tudi če mu je še tako vajen. Po desetih le- tih bi se ljudje tega strupa zopet pozabili. Bili bi zopet krepki in zdravi, kakor tedaj, ko tega hudiča med nami ni bilo. Sadržje bi sušili, ter bi si po leti pri košnjah gasili žejo, ki ga jim je prizadajalo jed, soln- ce in pa delo.

No pa, kakor se godi vse leta, da lepo sadje prodajajo, slabše pa za žganje skuhajo in to še iz pod kotla popijejo. Čez leto si pa žejo gase iz smradlj- vim alkoholom. Drugače pa zdičujejo, da se več ne dobi pest sušja. Pomislite enmalo, koga zatirate. Ako kmeta zamorite, zamorite se sami.

V Tolminu je pogorelo nekaj hiš včeraj 19 t. m. Prihitelo je ljudstvo od vseh strani na pomoč in briglami. Snuje se tudi v Tolminu požarna straža, toda, žal, prepozno, ker so tolminci za bolj potrebno poznali godbeno društvo.

Društvo, katero ni drugega, kakor da je počilo veliko svoto denarja, tedaj jim bo pa za požarno stražo šlo bolj trdo, ker so zaradi godbenega društva vsi izsesani.

Zopet lep nasadek, o tem najpili pa kdo drugi, kako stojimo tolminci.

Politični pregled

Notranje dežele.

Dunaj. Poroča se, da pojde nadvojvoda Fran Ferdinand d' Este, bodoči naš prestolona- slednik, začetkom meseca februarja v Petro- grad; da obišče carsko obitelj. Oficijozni „Frem- denblatt“ omenja, da se to ne zgodi samo iz tega namena, da nadvojvoda vrne pohod ruskega prestolonaslednika pri avstrijskem dvoru; name- ravalo se je marveč že prej dati nadvojvodi, kateri do zdaj ni imel prilike priti v dotiko z ruskim dvorom, s potovanjem v Petrograd pri- liko, da se predstavi ruskima Veličanstvima. Obiskovanje nadvojvoda bo le pospeševalo pri- jateljske razmere med Rusijo in Avstrijo.

Dolenje-avstrijski deželni zbor je dne 15. t. m. končal svoje skoro tri mesece trajajoče zborovanje, ki še za časa državnega zbora ni bilo pretrgano. Razprave so bile med zasedanjem zelo živahne, včasih tudi burne. Tu- di zadnja seja se je v tem odlikovala. Na dnev- nem redu bilo je dovolitev podpore za neko le- kalno železnico. Ta železnica je po mnenju po- slanca Schöffelna popolnoma nepotrebna, zato pravi med drugim: „Le glasujte za popolno ne- potrebno stroške, vi, ki ste pred malo dnevi od- klonili za on za uboge reveže. Seveda, reveži lahko ča'ajo, bogatini — podjetniki kaj pa da ne morejo čakati... Danas svobodno storite ko- rak, ki bo pozneje morebiti zahteval milijone- stroškov.“

Vi to zamorete storiti, zakaj večino imate, in večina zamore več kakor absolutno vladar; ta je odgovoren, večina ni.“

V tirolskem deželnem zboru so na dnevnem redu važne šolske predloge.

Tirolci namreč do danas ne priznajo med- verske šolske državne postavle in ni ga deželno- zbornskega zasedanja v Tirolih, kjer bi ne dvig- nili vrli katoliški poslanci svojega glasu za kon- fesionalno šolo. Letos je vlada vsled vs estran- skega pritiska, posebno vsled vplivanja škofov izročila tirolskemu deželnemu zboru načrt za nov deželni šolski zakon, s katerim hoče vlada v nekaterih točkah, vzlasti glede na nadzorstvo šol, zadovoljiti zahtevam tirolskih katolikov. Taka naprava bi bila potrebna tudi drugod.

V deželnem zboru češkem je po- novil staročeski poslanec Kvičala staro zgo- vinsko resnico: Najhujši sovražnik Čehov je bil od nekda Čeh sam in sicer z ozirom na seda- nji razper v češkem tabornu, ki bi potreboval najstrožje jedinosti. Zakaj položaj je resen. Nem- ci so popolno jedini in le čakajo ugodne prilike, da si z enim mahljem prisvoje hegemonijo na Češkem.

Praga, 20. januarja. V deželnem zboru je bil danas sprejet predlog o deželnem kultur- nem svetu v tretjem branju z 153 proti 53

glasovom. Na to se je pričela budgetna razprava. Grof Palfy je omenjal Riegrovih zaslug. Nato je sledilo burno odobravanje in živahne ovacije.

Katoliški shod na Dunaji. Zadnje dni zbrani so bili na Dunaji v posvet razni katoliški politiki, ki so med drugim neki določili, da naj se prej ko mogoče zopet skliče na Dunaji shod katolikov.

Katoliški shod na Ogerskem. Videti je, da se tudi ogerskim katolikom odpirajo oči. Dogodki zadnjih mesecev so marsikoga stregli, da vidi, kam pridejo madjarski katoliki, ako bodo dovolili, da v njih pravicah in dolžnostih odločajo le židje, — kalvinci in fransozci. Poroča se iz Budimpešte, da je grof Zichy sprejel načelnstvo v odboru, ki ima osnovati katoliški shod na Ogerskem.

Vnanje dežele.

Nemčija. Dne 17. t. m. praznoval je Windhorst, — vodja pruskih katolikov, — svoj osemdeseti rojstni dan. Po službi Božji izročili so mu 43.000 mark, nabranih mej volilci za gradnjo Marijine cerkve v Hanoveru. Došle so častitke in darovi od raznih krajev. Poslanci centroma priredili so njemu na čast sijajen banket.

Srbija. Poročilo, da izdeluje regenstvo v sporazumljeni z vlado družinsko postavo, ki bo vrnila osebam in druge razmere v kraljevih družini, potrjujejo tudi belogradske listi. Dotična postava se bo predložila skupščini, da jo pregleda in odobri.

Italija. Da bi se zboljšalo stanje italijanskih financ, sklenila je italijanska vlada, da ne bo letošnje leto velikih vojaških vaj. Ako je to poročilo verjetno, prištedila bo italijanska vlada tem potem lepe vsote.

Vatja v Čilu se vedno bolj širi in bati se je, da se bo razširila po vsej deželi. Iz Londona se poroča 20. t. m. da je mnogo vojnih ladij angleškega pacific — brodovja odplulo v Chile.

Domače vesti.

V tolažbo g. dopisniku iz Tolminskega z dne 13. t. m. v št. 3 „Nove Soče“ in vsem njegovim somišljenikom smemo objaviti, da gosp. vitez dr. Josip Tonkli sestavlja prizive na upravo sodišče vsem onim čt. gg. vikarjem, ki so ga zato naprosili iz ravno istega nagiba, iz katerega je leta 1886 oziroma 1887, čt. gg. sestavljal brezplačno ugovore na c. kr. ministerstvo. To se je pa godilo eno leto po državnozborni volitvi ob času, ko med goriškimi Slovenci še ni bil znan vojni klic: „viteza dr. Josipa Tonkli-ja moramo strmoglaviti na vsak način.“ Obžalovati moramo le, da so nekateri čt. gg. vikarji dopisovali dotične spise tako pozno, ker ni lahko vdobiti zanesljivih prepisovalcev; prizivi poberejo pa jako veliko časa, kar velja za pred 1784. l. obstoječe vikarijate, nima za poznejše ustanovljene več pomena; in nasprotno. — Vsak priziv, katerega sestavlja g. vitez dr. Josip Tonkli, stal bode s koleki vred okoli 20 gld. — Ob enem smo pooblašteni objaviti, da bo g. vitez dr. Josip Tonkli zastopal vse prizive, katere sestavlja, brezplačno pred upravnem sodiščem.

Imenovanje. Minister notranjih zadev imenovat je namestniškega tajnika gosp. Josipa Fabrisa — okrajnim glavarjem okrajna komisarija gg. Jyana Rossetti-ja in Jyana Sorli-ja pa namestniškim tajnikom na Primorskem.

Volitve za kupčijsko spornico v Gorici bodo za deželo dne 30., za mesto pa dne 31. t. m.

Izseljenci vračajo se iz Amerike, doma iz Ločnika, pripeljali so se dne 19. t. m. popoldne z vlakom iz Italije na tukajšjo postajo. Bilo jih je pet. Izselili so se pred dvema letoma v Argentinijo, našli so, da, če tudi v potu svojega obraza, pri-

slušajo znanja vato. Revali so se res trudili dve dolgi leti in prištedili končno toliko, da so zmogli potne stroške zazaj v domovino. — Kogar brezvestni agentije k izseljevanju v Ameriko vabijo, naj peprša poprej one, ki so že bili tam, in zagotovljeni smo, da sam poroča: „le v Ameriko ne!“

Izredno skrb za snago na javnih prostorih kazalo je mestno starišstvo v javni seji dne 12. t. m. Gradjal se je gosp. župan, da se ni dal napraviti odcejalnika pred stolno cerkvijo. Zahtevalo se je, da se odstrani odcejalnik na voglu vojašnice na Travniku, ter se da premesti k stobru kipa sv. Ignacija. — Umavno, — vsaj bi nesnago pred in zraven cerkve opazili le tisti, ki cerkev obiskujejo! — Mogoče, da odsek, kateremu je bila zadeva v preučenje izročena, stvar še zasukne. — Sprejeli so predlog, da naj se ulice čisto očistijo snega in ledu. Dandaj pa še vedno čakajo, da izvrši ta sklep južno vreme. Mesto južnega vremena imamo pa mrz, da od leta 1864. ne pominimo takega. Soča je čez in čez zamrzljena.

„Rimskoga Katolika“, tretji tečaj I. zvezek, prvo izdaje zaplenilo je el. drž. pravdnistvo zaradi spisa „o ženskem učiteljski v Gorici“. Obseg druge izdaje je nastopen:

Nekaj več o našem programu. — Novodobna veda — pa Aristotel in Tomaž Akvinski. Voda, kaj je veda? Modni modroslovci pa Aristotel in sv. Tomaž. Metafizika spolne ljubezni. Vvod za kr. ek. čas. Kaj je ljubezen sploh? Spolna ljubezen. Nauk Schopenhauerjev o spolni ljubezni. Kaj je prav za prav liberalizem? „Popotnik“ in dr. Romihu. Beseda vrtno pravi pomeni „Liberalizem“ — nedolžen in vendar določen. Pisma o vzgoji XII. Kak poklio imajo ženske v človeškem društvu. Kako jih moramo vzgajati. Iz pisma slovenskega bogoslovca. Politichen oddelek. Kaj je politika? Aristotel in sv. Tomaž. — Kard. Lavigerio o republiki. Rimsko vprašanje. Katoliško internacionalno gibanje. Listek: Spomini iz Pariza. Raznoterosti: „Sovor Pija“. — Tudi za razumnike? — Še „Brus“! — Spet drug list — za priprosto ljudstvo! — Za skozibog — pustite filozofijo! — Toraj Stritar vendar Schopenhauerjaueci!

„Rimski Katolik“ izhaja dne 15. vsakega meseca. Velja za celo leto 2 gld. — Naroča se zvnaj Gorice le v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani, kjer se prodajajo tudi pozamesni zvezki. — V Gorici se dobiva list pri „Cuppag in Skerj“ na Travniku. — Rokopise vsprejema vredništvo: dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici. — Kdor bi želel dobivati list brezplačno ali za znižano ceno, naj se obrne naravnost do vredništva.

Odbor Cecilijanskega društva za goriško nadškofijo uljudno vabi vse one p. n. gg. društvenike, ki niso še plačali letnine za 1890, naj blagovolijo čim prej moguče poslati jo društvenemu denarničarju c. k. profesorju na veliki realki, č. g. Hil. Zornu, da se poravnajo društveni stroški (nad 100 gld.) za letno darilo (1890), ki se bo te dni razpošiljalo. Odbor.

Razne vesti.

Kako se greši v Avstriji na slovansko potrpežljivost. Za nas Slovane zanimivo vest priobčimo doslovno in brez opazke iz lista „Diritto Creato“ izhajajočega v Pulju: „Pred nekimi dnevi priredil je pevski zbor podčastnikov v Pulji — „Unterofficier-Sängerchor“ — javen koncert. Pri tej zabavi izvajala se je neka točka vsporeda, razlajiva posem, v kateri se zasmehuje in sramoti narod češki. Na to zabavo, daei poleg Hrvatov živi v Pulji blizu 400 Čehov, kateri poslujejo v arzenalu kot strojevodje, bile je povabljenih, kakor na posmeh, več odličnih stovanskih osebnosti.“ — Na to nadaljuje „Il Diritto Creato“: „Prepoveduje li zakon vsakršno žaljenje katerekoli narodnosti v državi, zakaj politična oblast ni prečrtala na vsporedu te pesmi, ki se mu je predložila pred zabavo? Da bi se tako-le druzilo kako slovansko pevsko društvo javno žaliti s pesmijo nemški narod, ali bi ne bi takoj dan od zgorej veto? Ali naj se pri nas vedno meri z dvojnimi vatlom in dela razloček med Slovani v Avstriji in drugimi rodovi, med plemenom višje stopinje? Sejati sovraštvo in zavist med plemenom ni varno, to velja o vsakem času, še bolj pa o vojaškem, esobito vojaških podčastnik-v.“

Oboroževanje italijanske vo. e narodu je. Pred kratkem so poskušali nova vojaška puške z drobnimi kroglijami in pravijo, da se je ta novi izumek dobro obnesel. Nekaj čudnega je tudi novi podmorski top, katerega so poskušali pretekli teden v Komu. Tak top se lahko potopi v poljubno morskoglobočino, da ga sovražnik ne vidi. Sproditi se pa more, kadar je treba in napravi strašansko učinek.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Rechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verliert bald und hinterlässt wenig Asche von ganz helbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide, nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Des Seidenfabrik-Depôt von G. Henneberg (K u. K. Hoflieferant), Zürich, versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

Št. 36.

Razglas.

Županstvo v Štiriji javlja, da bode letni Somenj v Saboto, 31. januarija t. l., pred Svečnico.

V velespoštovanju županstvo obč. Štirija,

17. januarija 1891.

Župan
O. FRANCESCHI.

Polija blago dobro spravljeno in poštano prosto!

Teodor Slabanja

stobraz v Gorici, ulica Morelli št. 17.

prilporoča se vljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in oodja najnovejše oblike, kot: monstrane, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

...re oči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Polija blago dobro spravljeno in poštano prosto!

Izdaten, stalen, postransk dohodek si lahko prisuzijol sposobne in zanesljive osebe (doluženca žendrmom se daje prednost), ki pridejo večkrat z občinstvom v dotiko.

Poprašuje se:

„G. S. 1890,“ Graz postlagernd.

RESEN OPOMIN

vsem, ki še nimajo police.

Polica (pismo, ki dokazuje, da je kdo zavarovan) je potrebno posebno če kdo hoče izposoditi si denar na zavarovano blago, ali pa če kdo hoče s testamentom postaviti kako volilo za svojo družino, (polica velja kakor gotovo denar); ona je potrebna zadolženim posestnikom hiš in zemljišč, ker pri negli smrti se dedičem izplača zavarovana vsota, tako da morejo smatrati, da njihove nepremakljive se proste dolgov; za novo poročene je polica važna, ker ona omogoči, da se poročeni in otroci brezpogojno prekrbijo; tudi služi polica kot kavicja ali pologa, in pri družabnikih v kupčij kot vzajemna varščina; s polico pri zavarovanjih za življenje se vselej najbolj varno, varčno in dobro naloži denar, in toraj je polica več vrednosti, ko so hranilnice.

Kako se najlože in najbolje polica dobi, brezplačno pove ustmeno in pismeno varovaje skricnost: Viši nadzornik za zavarovanje Klein Dunaj.

I. Ob. Donaustrasse 59 od 3-5 ure.

Brezplačne poizvedbe v vseh zadevah, ki ticejo kredita proti zavarovanju na nepremičnine in brez zastare.